

Guia per a la localització de productes informàtics

Sumari

Consideracions prèvies.....	3
Diàleg amb l'ordinador.....	4
Ordres, botons i opcions.....	4
Menús, pestanyes i títols de finestres.....	4
Missatges i explicacions.....	4
Estructura oracional.....	5
Expressions sintètiques.....	5
Ordre de la frase.....	5
Verbs.....	6
Veu passiva.....	6
Futur verbal.....	6
Ser i estar.....	6
Economia lingüística.....	7
Correcció lingüística.....	7
Abreviació.....	7
Terminologia.....	8
Adequació de la terminologia.....	8
Coherència terminològica.....	8
Sinonímia.....	8
Manlleus.....	8
Abreviacions.....	9
Nombres ordinals.....	9
Sigles.....	9
Abreviació dels dies de la setmana.....	9
Abreviació dels mesos de l'any.....	9
Formats de temps.....	11
Data.....	11
Expressió horària.....	11
Gènere.....	12
Nombre.....	13
Unitats.....	14
Números.....	15
Errors freqüents	16
Majúscules.....	16

Article.....	16
Afirmació.....	16
Com + infinitiu.....	16
Possessius.....	16
Adjectiu.....	17
Noms de les tecles.....	18
Materials de consulta terminològica.....	20

Consideracions prèvies

A l'hora de traduir i adaptar un producte informàtic de l'anglès al català, convé tenir en compte que el text resultant ha de presentar tant els trets propis de qualsevol llengua d'especialitat com les característiques específiques de la llengua catalana.

Així doncs, cal usar un llenguatge tècnic, una terminologia pròpia i s'ha de tendir a la internacionalitat de les formes lèxiques, però també cal vetllar per l'adequació al sistema lingüístic, la genuïnitat i la riquesa pròpia del català.

En la localització de programes informàtics, es recomana l'ús d'un català estàndard, fent abstracció de les particularitats dialectals; així, direm *el fitxer* i no *es fitxer*, o *aparegui* i no *aparesca*.

El tipus de llengua emprat ha de ser el propi del registre escrit però allunyat d'un estil excessivament formal i literari, atès que en la majoria de casos el text expressa un diàleg entre la persona i l'ordinador; per exemple, es pot prescindir de la partícula *de* precedint l'infinitiu en contextos com "aquest programa us permet *de* fer...".

En resum: s'ha de vigilar que tant la llengua en general com el lèxic específic que s'utilitzin no es vegin mediatitzats innecessàriament per la llengua de partida de la traducció.

Vegem alguns aspectes que convé considerar si voleu fer una traducció òptima des d'un punt de vista lingüístic i terminològic.

Diàleg amb l'ordinador

Es recomana l'ús de les formes verbals i nominals que s'exposa a continuació.

Ordres, botons i opcions

L'ús de formes verbals i nominals sol vacil·lar en aquest tipus de casos, sobretot pel fet que en anglès una mateixa forma lingüística pren els diversos valors que en català corresponen a l'infinitiu, el substantiu i l'imperatiu.

Es recomana d'utilitzar en aquests casos l'imperatiu verbal. Concretament:

- cal usar la segona persona del plural de l'imperatiu en els missatges que el programa adreça als usuaris (tractament de vós)

els missatges sovint diuen...	...però es recomana:
<i>Desar els canvis?</i>	<i>Voleu desar els canvis?</i>
<i>Seleccionar l'opció...</i>	<i>Seccioneu l'opció...</i>
<i>Segur?</i>	<i>N'esteu segur?</i> <i>(Ep! No: n'esteu segurs?)</i>

- cal usar la segona persona del singular de l'imperatiu en els missatges que els usuaris adrecen al programa (tractament de tu)

els missatges sovint diuen...	...però es recomana:
<i>Editar</i>	<i>Edita</i>
<i>Configurar la pàgina</i>	<i>Configura la pàgina</i>

Amb l'ús de l'imperatiu, resulten formes breus que permeten un diàleg còmode i directe entre la persona i la màquina.

Ep! Eviteu, doncs, en aquests casos l'ús de l'infinitiu i de substantius, sovint excessivament llargs.

Menús, pestanyes i títols de finestres

L'ús dels substantius es reserva per a les etiquetes dels menús, de les pestanyes i per als títols de les diverses finestres que s'obren.

Missatges i explicacions

Els missatges i les explicacions s'han d'estructurar com a frases, amb majúscula inicial, amb punt al final i en tercera persona del singular.

Estructura oracional

Expressions sintètiques

En molts dels missatges en què l'anglès emprava expressions sintètiques (tant nominals com verbals) en català es prefereix una redacció completa, usant oracions amb un verb conjugat.

Parem atenció a casos dels tipus següents:

	anglès	català
gerundi	<i>Printing</i>	<i>S'està imprimint</i>
	<i>Error occurred when downloading file</i>	<i>S'ha produït un error en llegir el correu</i>
	<i>File containing documentation</i>	<i>Fitxer que conté la documentació</i>
infinitiu	<i>Activate file</i> <i>The file has been saved.</i> <i>Continue?</i>	<i>Activeu el fitxer</i> <i>S'ha desat el fitxer. Voleu continuar?</i>
nom	<i>File error</i>	<i>Hi ha un error en el fitxer</i>
adjectiu	<i>Impossible delete character</i> <i>Unfound</i>	<i>No es pot suprimir el caràcter</i> <i>No s'ha trobat</i>
nom + adjectiu	<i>Open option</i> <i>Active file</i>	<i>S'ha obert l'opció</i> <i>El fitxer és actiu</i>
nom + participi	<i>Activated file</i>	<i>S'ha activat el fitxer</i>

Pel que fa al gerundi, cal dir que a banda d'evitar el calc de les construccions angleses, se n'ha d'evitar l'ús en construccions que indiquin posterioritat (calc del castellà), d'acord amb la normativa de la llengua catalana. Així direm *S'ha instal·lat el programa i ha ocupat 455 kB* en lloc de *S'ha instal·lat el programa ocupant 455 kB*.

Quan en anglès apareix l'expressió sintètica *Error* (de vegades amb les variants *An error occurred* o *An error has occurred*) en català escriurem també únicament *Error*.

Ordre de la frase

L'ordre de la frase ha de ser lògic, és a dir, generalment ha de respectar la seqüència: *subjecte / verb / complements regits pel verb / complements no regits*.

els missatges sovint diuen...	...però es recomana:
<i>Inserir només es pot fer en mode edició</i>	<i>Només es pot inserir en mode edició</i>

Verbs

Veü passiva

Convé evitar l'ús excessiu de la veü passiva, freqüent en anglès.

Generalment és preferible utilitzar oracions actives o, en tot cas, oracions passives pronominals (amb la partícula *es*), en comptes d'oracions passives amb el verb *ser* (més pròpies d'un registre literari i formal).

anglès	català
<i>The file has been saved</i>	<i>S'ha desat el fitxer</i> (I no: <i>El fitxer s'ha desat</i> ni: <i>El fitxer ha estat desat</i>)
<i>Key definition has been registered</i>	<i>S'ha enregistrat la definició de la tecla</i> (I no: <i>La definició de la tecla s'ha enregistrat</i> ni: <i>La definició de la tecla ha estat enregistrada</i>)

Observeu que usualment cal modificar l'ordre dels components de la frase respecte de la llengua de partida de la traducció.

Futur verbal

S'ha d'evitar l'ús inadequat del futur verbal, que sovint s'utilitza impròpiament en lloc del present.

els missatges sovint diuen...	...però es recomana:
<i>La primera entrada haurà de ser</i>	<i>La primera entrada ha de ser</i>

Ser i estar

Cal anar en compte amb l'ús dels verbs *ser* i *estar*, que corresponen a un únic verb anglès (*to be*) i utilitzar-los d'acord amb la normativa.

els missatges sovint diuen...	...però es recomana:
<i>La base de dades està buida</i>	<i>La base de dades és buida</i>
<i>El disc és danyat</i>	<i>El disc està danyat</i>
<i>La base de dades està al disc dur</i>	<i>La base de dades és al disc dur</i>

Economia lingüística

Quan, principalment per raons d'espai, cal escurçar la longitud del text, s'han de complir almenys dues condicions.

Correcció lingüística

El text no ha de transgredir els límits de la correcció lingüística.

A l'hora de fer frases curtes i simples, no s'han d'estalviar els elements lingüístics necessaris, tant des d'un punt de vista morfològic com sintàctic.

Per exemple, morfològicament, cal tenir present l'article que precedeix el substantiu, la flexió de nombre (singular/plural) i de gènere (femení/masculí) i, sintàcticament, les preposicions, els pronoms, les conjuncions i la concordança entre unitats.

els missatges sovint diuen...	...però es recomana:
<i>Canviar definició base dades</i>	<i>Canviar la definició de la base de dades</i>
<i>No es pot imprimir en port</i>	<i>No es pot imprimir al port</i>
<i>barra títol</i>	<i>barra de títol</i>
<i>Obre el fitxer; modifica les dades</i>	<i>Obre el fitxer i modifica-hi les dades</i>
<i>Per tornar a connectar, premeu...</i>	<i>Per tornar a connectar-vos-hi, premeu...</i>

Abreviació

S'han d'abreujar les unitats que ho requereixen, d'acord amb les regles d'abreviació en català i tenint en compte les abreviacions (sigles, abreviatures, etc.) ja consolidades a l'àrea i, també, en la llengua general.

formes desenvolupades	abreviacions
<i>disc compacte enregistrable</i>	<i>CD-R</i>
<i>contracte electrònic</i>	<i>c. el., contr. el. o contr. electr.</i>
<i>hertz</i>	<i>Hz</i>
<i>servidor de noms de domini</i>	<i>DNS</i>

Terminologia

Adequació de la terminologia

La terminologia utilitzada ha de ser precisa, pertinent i adequada a l'àrea, per la qual cosa cal tenir en compte la terminologia informàtica ja fixada i, especialment, la normalitzada en català.

Coherència terminològica

Per tal de garantir l'homogeneïtat lingüística i terminològica, s'ha de tractar cada unitat lèxica d'acord amb les unitats que s'hi relacionen, principalment en les dues situacions següents.

a. A l'hora de triar entre unitats igualment possibles.

Per exemple, si s'opta per *precedent*, cal triar *següent* i no *posterior*, que forma parella amb *anterior*; anàlogament, amb altres parells lingüístics del tipus *origen/destinació* i *partida/arribada*, *iniciar/finalitzar* i *començar/acabar*, etc.

b. A l'hora de fixar la forma d'unitats relacionades.

Per exemple, si s'opta per *tancar*, cal triar *obrir* i no *obertura*, que es triaria en tot cas amb *tancament*; el mateix amb *crear* i *creació*, *sortir* i *sortida*, etc.

Sinonímia

Quan hi hagi la possibilitat d'utilitzar dos (o més) termes sinònims, convé utilitzar-ne un preferentment i sistemàticament, a fi d'evitar que l'ús de diverses formes pugui desorientar i, en conseqüència, dificultar la comprensió del text. Això és especialment important en el text del programari.

No obstant això, en la documentació, es pot recórrer a l'ús suplementari dels sinònims considerats secundaris (marcats amb l'abreviació *sin. compl.*, "sinònim complementari") o no preferits. Així mateix, en aquest context es poden usar altres mots equivalents i paràfrasis explicatives per raons d'estil, per evitar repeticions, etc., sempre que no s'alteri la comprensió del text.

Manlleus

Si cal, en la documentació es poden incloure els manlleus d'ús molt implantat, entre parèntesis i en cursiva, a continuació de les formes catalanes corresponents.

En el programari, en canvi, cal utilitzar únicament els termes catalans.

Abreviacions

Nombres ordinals

Els nombres ordinals s'abreugen generalment amb el número i l'última lletra del nom, sense punt al final (*3a, 4t, 5è*, etc.). Les formes del plural solen abreujar-se amb les dues últimes lletres (*3es, 4ts, 5ns*, etc.).

Sigles

Sigles catalanes

Cal usar sempre que sigui possible les sigles en català, malgrat que majoritàriament les trobem escrites en la forma anglesa, especialment en els casos en què hi ha una sigla catalana fixada o normalitzada. Per exemple, *XDSI* per a l'anglès *ISDN*, que correspon al terme *xarxa digital de serveis integrats* o *PMF* per a l'anglès *FAQ*, que correspon al terme *preguntes més freqüents*.

Grafia

Les sigles s'escriuen generalment en majúscules i sense punt darrere de cada lletra.

Morfologia i sintaxi

Les sigles s'han de tractar com qualsevol mot de la llengua; per tant, han de dur els elements morfològics i sintàctics necessaris. Així doncs, van precedides d'article i de preposició, si escau.

Cal tenir en compte, també, que per a la indicació del plural d'una sigla no s'utilitza el morfema flexiu de plural. El nombre l'indica l'article que la precedeix. Per exemple, "els PDF són uns formats cada cop més utilitzats".

Abreviació dels dies de la setmana

El nom abreujat dels dies de la setmana s'escriu en minúscula i amb punt al final de l'abreviació, tal com s'exposa a continuació. Si hi ha una limitació d'espai molt gran es pot prescindir del punt final.

<i>dl.</i>	<i>dilluns</i>
<i>dt.</i>	<i>dimarts</i>
<i>dc.</i>	<i>dimecres</i>
<i>dj.</i>	<i>dijous</i>
<i>dv.</i>	<i>divendres</i>
<i>ds.</i>	<i>dissabte</i>
<i>dg.</i>	<i>diumenge</i>

Abreviació dels mesos de l'any

El nom abreujat dels mesos de l'any s'escriu en minúscula i amb punt al final de l'abreviació, tal com s'exposa a continuació.

<i>gen.</i>	<i>gener</i>
-------------	--------------

<i>febr.</i>	<i>febrer</i>
--------------	---------------

<i>març</i>	<i>març (*)</i>
<i>abr.</i>	<i>abril</i>
<i>maig</i>	<i>maig (*)</i>
<i>juny</i>	<i>juny (*)</i>

<i>jul.</i>	<i>juliol</i>
<i>ag.</i>	<i>agost</i>
<i>set.</i>	<i>setembre</i>

<i>oct.</i>	<i>octubre</i>
<i>nov.</i>	<i>novembre</i>
<i>des.</i>	<i>desembre</i>

Únicament s'escurcen els noms de mesos polisíl·labs; quan els noms són monosíl·labs s'escriu la forma completa (*).

Formats de temps

Data

Expressió sintètica

L'expressió sintètica de la data es fa separant el dia del mes i el mes de l'any per mitjà d'una barra inclinada (ex. *13/06/94*).

Expressió completa

L'expressió completa de la data es fa separant el dia del mes i el mes de l'any per mitjà de la preposició *de*, que pren la forma *d'* davant del nom dels mesos *abril*, *agost* i *octubre*, que comencen amb vocal (ex. *13 de juny de 1994*).

Si per raons tècniques no pogués ser variable la forma del nexa d'enllaç (*d'/de*), es pot utilitzar la barra inclinada com a separador (ex. *13/juny/1994*).

Expressió horària

L'expressió horària s'indica separant l'hora dels minuts i els minuts dels segons per mitjà de punt o de dos punts (ex. *18.05.11* o *18:05:11*).

Gènere

Convé utilitzar els dos gèneres, masculí i femení, en la redacció del text, d'acord amb les regles fixades en català per a la llengua general.

En els casos referits a persones, sempre que sigui possible, cal utilitzar mots genèrics col·lectius, en cas que n'hi hagi, o, si no, el plural (ex. *la infància* o *els infants*), però si això no és factible es pot recórrer a la duplicació (ex. *els nens* i *les nenes*).

Només si no és viable ni l'ús de col·lectius ni la duplicació (per exemple, en el programari per raons d'espai) es pot emprar la barra inclinada (ex. *els/les nens/es*), tot i que el text resultant queda forçs feixuc.

Nombre

Convé utilitzar tant el singular com el plural en la redacció del text, d'acord amb les regles fixades en català per a la llengua general.

En el cas que calgui indicar la variació de nombre dins del text i s'hagi d'escurçar, recomanem d'utilitzar la barra inclinada (ex. *valor/s*).

Unitats

Les unitats es tracten com a símbols. Així doncs, s'han d'escriure en minúscula i sense punt (ex. *k*, *kilo*), llevat dels casos que provinguin de noms propis o en què es tracti de símbols dels múltiples més grans, que cal escriure en majúscula (ex. *G*, *giga*).

Les abreviacions de les unitats complexes s'han d'escriure en minúscula o majúscula segons les característiques dels seus formants (ex. *Mb*, *megabit*).

L'abreviació de *byte* és *B* i la de *bit* és *b*.

Unitats complexes:

<i>bit per segon</i>	<i>bps</i>
<i>byte per segon</i>	<i>Bps</i>
<i>gigabit</i>	<i>Gb</i>
<i>gigabit per segon</i>	<i>Gbps</i>
<i>gigabyte</i>	<i>GB</i>
<i>gigabyte per segon</i>	<i>GBps</i>
<i>megabit</i>	<i>Mb</i>
<i>megabit per segon</i>	<i>Mbps</i>
<i>megabyte</i>	<i>MB</i>
<i>megabyte per segon</i>	<i>MBps</i>
<i>quilobit</i>	<i>kb</i>
<i>quilobit per segon</i>	<i>kbps</i>
<i>quilobyte</i>	<i>kB</i>
<i>quilobyte per segon</i>	<i>kBps</i>

Números

L'expressió dels números és la següent:

- a. En la documentació, les quantitats que apareguin dins del text s'expressen en xifres o en lletres seguint els criteris generals per a la llengua catalana.
- b. En el programari, per raons d'economia lingüística, convé utilitzar sempre les xifres.

Errors freqüents

Majúscules

S'ha d'evitar l'ús excessiu i innecessari de majúscules que es produeix per influència de l'anglès.

D'acord amb les normes ortogràfiques, els mots comencen en majúscula per dues raons: segons la seva situació dins del text i segons la seva naturalesa. En el primer cas, s'ha d'escriure majúscula a principi de text i després de punt, admiració, interrogació o punts suspensius; en el segon cas, cal utilitzar la majúscula a l'inici dels noms propis.

Els missatges sovint diuen...	...però es recomana:
<i>Definició de la Base de Dades</i>	<i>Definició de la base de dades</i>

Article

L'article ha de precedir el nom de programes; així doncs, cal dir *l'MS-DOS*, *el Windows* o *el Linux*.

Afirmació

L'afirmació s'expressa amb la partícula *sí* (amb accent damunt la *i*), per distingir-la de l'expressió de valor condicional *si* (en anglès, *yes* i *if*, respectivament).

Com + infinitiu

D'acord amb les regles d'ús de l'infinitiu en català, en la construcció *com+infinitiu* és preferible conjugar el verb. Aquestes construccions són habituals en els títols de la documentació i en l'ajuda.

els missatges sovint diuen...	...però es recomana:
<i>Com enviar un correu</i> <i>(How to send a mail)</i>	<i>Com s'ha d'enviar un correu</i>

Possessius

S'ha d'evitar l'ús innecessari de possessius.

els missatges sovint diuen...	...però es recomana:
<i>Obriu el vostre fitxer a la vostra pantalla</i>	<i>Obriu el fitxer a la pantalla</i>

Adjectiu

Convé recordar que en català l'adjectiu generalment es posposa al substantiu, sobretot tenint en compte que generalment la llengua de partida és l'anglès.

els missatges sovint diuen...	...però es recomana:
<i>Seguiu els següents consells</i>	<i>Seguiu els consells següents</i>

Noms de les tecles

Es recomana l'ús del nom complet de les tecles, llevat d'aquells casos que, en el programari, calgui utilitzar-ne l'abreviació per raons tècniques d'espai.

Abreviacions i símbols		Terme	
Anglès	Català	Anglès	Català
Alt	Alt	alt key alternate key	tecla d'alternativa
Alt Gr	Alt Gr	alt graphic key	tecla d'alternativa gràfica
Backspace ↵	Retrocés	backspace key	tecla de retrocés
Caps Lock	Bloq Maj	caps lock key shift lock key	tecla de fixació de majúscules
Ctrl	Control	control key	tecla de control
Del	Supr	delete key erase key	tecla de supressió
End	Fi	end key	tecla de final
Enter Intro Return	Retorn	carriage return key enter key intro key return key	tecla de retorn
Esc	Esc	escape key	tecla d'escapada
Home	Inici	home key	tecla d'inici
Ins Insert	Inser	insert key	tecla d'inserció
Num Lock	Bloq Núm	numeric keyboard lock key numeric lock key	tecla de fixació de teclat numèric
Page Down Pg Dn	Av Pàg	page down key	tecla d'avançar pàgina
Page Up Pg Up	Re Pàg	page up key	tecla de retrocedir pàgina
Pause/Break	Pausa/Interr	break key pause break pause break key	tecla de pausa/interrupció
Print Screen Prt Scr	Impr Pant	print screen key	tecla d'impressió de pantalla
Scroll Lock	Bloq Despl	scroll lock key	tecla de fixació de desplaçament
Shift ⇧	Maj	shift key	tecla de majúscules
Tab	Tab	tabulator key	tecla de tabulació
↓	↓	Down Arrow	Fletxa avall
↑	↑	Up Arrow	Fletxa amunt
→	→	Right Arrow	Fletxa dreta

←	←	Left Arrow	Fletxa esquerra
---	---	------------	-----------------

Altres tecles:

Símbols	Anglès	Català
↑, →, ←...	arrow key	tecla de cursor
*	asterisk key	tecla d'asterisc
	character key	tecla de caràcter
/	forward slash key slash key	tecla de barra
\	back slash key backslash key	tecla de barra inversa
F1, F2...	function key	tecla de funció
-	minus key	tecla de menys
+	plus key	tecla de més
	Windows key	tecla de Windows

Materials de consulta terminològica

SOFTCATALÀ. *Guia d'estil*. [En línia]. [Barcelona]: Softcatalà, 2002.
<<http://www.softcatala.org/projectes/eines/guiaestil/guiaestil.htm>>

SOFTCATALÀ. *Recull de termes*. [En línia]. [Barcelona]: Softcatalà, 2002.
< <http://www.softcatala.org/projectes/eines/recull/recull.htm>>

TERMCAT, Centre de Terminologia. *Cercaterm* [En línia]. [Barcelona]: TERMCAT, cop. 1999-2003.
<<http://www.termcat.net/cercaterm>>

TERMCAT, Centre de Terminologia. *Diccionari d'Internet*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2001. (El Calidoscopi)
ISBN 84-412-0596-5

TERMCAT, Centre de Terminologia. *Neoloteca* [En línia]. [Barcelona]: TERMCAT, cop. 1999-2003.
<<http://www.termcat.net/neoloteca/index.html>>

TERMCAT, Centre de Terminologia. *Societat de la informació. Noves tecnologies i Internet: diccionari terminològic*. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2000.
ISBN 84-393-5228-X